

Socialkonference 2023.

Tema: Udsathed imellem faglige systemer – et aktuelt blik.

Det er til stadighed en udfordring i velfærdsstaten at håndtere borgere, der står i meget udsatte positioner med komplekse problematikker. Det omtales som et af velfærdsstatens vilde problemer, hvor der ikke findes enkle løsninger. En del af disse borgere er meget løst koblet til forskellige hjælpesystemer. Det er borgere på kanten af hjælp, hvor der er risiko for social eksklusion. Konferencen vil sætte fokus på grænsefeltet mellem professionel hjælp, og borgere der måske står på kanten af eller uden for det etablerede hjælpesystem.

Det er egentligt paradoksalt, at vi ser sådanne tendenser i en tid, hvor der lægges vægt på at tage udgangspunkt i borgernes ressourcer og lave koordinerede og sammenhængende indsatser. Recovery-orienteret rehabilitering og tilgange med et fokus på ressourcer samt orientering mod borgerens egen mestring af hverdagslivet er aktuelt fremtrædende. En situation der også har kaldt på samskabelse som mulig løsning. Denne udvikling har ført til en del fremskridt, men rejser nye typer af dilemmaer om, hvornår socialpolitikken og de professionelle indsatser faktisk er en hjælp.

Socialpolitikken er således en dynamisk part i forhold til den faglige udvikling. Senest har SVM regeringen med grundlaget "Ansvar for Danmark" indikeret nye pejlemærker for arbejdet med de mest udsatte under overskriften værdighed. Noget tyder således også på nye mål for det faglige arbejde.

Årets socialkonference samler igen gode kræfter, der interesserer sig for det sociale område professionelt, fagligt, forskningsmæssigt eller politisk.

Det foregår torsdag d. 2/11-2023 Kl. 9.30-15.15 på Campus C i Aarhus, VIA University College lokale A0.41.

Program:

9.30-9.50: Indtjekning, kaffe og bolle (ved A0.41)

9.50-10.00: Velkomst ved Forsa og Dansk forening for socialpædagogik

10.00-11.30: Nanna Mik-Meyer: Den fagprofessionelles møde med de mest udsatte borgere.

Hvordan møder velfærdsstaten de mest udsatte, samt hvilke rationaler og dilemmaer præger indsatserne, særligt i relation til den professionelle praksis for socialpædagoger og socialarbejdere? Det er temaet i dette oplæg, der tager afsæt i bogen: *Fagprofessionelles møde med udsatte klienter*, der stiller skarpt på de mest udsatte i det danske samfund. Bogen er baseret på nærværd 100 interview med udsatte klienter og de fagprofessionelle, som gruppen er i kontakt med hver dag.

Nanna Mik Meyer, Professor i Sociologi ved Copenhagen Business School.

11.30-12.15: Frokost – skal selv købes i Kantinen

12.15-13.00: Workshop-runde 1 (se beskrivelse af workshop)

13.00-13.15: Pause

13.15-14.15: Kira West: Når socialt udsatte falder uden for systemets kasser

Oplægget sætter fokus på et af tidens politiske og professionelle udfordringer. At der er borgere, der falder ved siden af eller uden for hjælpesystemets kasser, og dermed ikke får den hjælp de har behov for.

Kira West, Formand for Rådet for Socialt Udsatte. Direktør i Hjem til Alle Alliancen.

14.15-14.30: Pause

14.30-15.15: Workshop-runde 2 (se beskrivelse af workshop)

Workshops oversigt:

Workshop A: Socialpædagogik, udsathed, tillid eller mangel på samme?

Workshop B: Hjælpens paradoks

Workshop C: Compassion-tilgang i arbejdet med socialt udsatte

Workshop D: Projekt Udenfor

Workshop E: Vilde problemer og tam velfærd

Workshop F: Fællesskab, udsathed og socialt arbejde

Workshopbeskrivelser:

Workshop A: Socialpædagogik, udsathed, tillid eller mangel på samme?

Ved Charlotte Vange Løvstad, lektor i VIAs efter- og videreuddannelse og Lotte Junker Harbo, lektor, ph.d. og del af ledelsesteamet i NUBU.

I workshoppen her er grundspørgsmålet: Hvad sker der i situationer hvor unge i fx hjemløshed afviser det, der er tænkt som hjælp?

Vi rammesætter først det, som er tænkt som hjælp - socialpædagogik forstået som hjælp til hjælpsomme koblingsmuligheder til de sammenhænge som mennesker ønsker at deltage i. Dernæst præsenterer vi eksempler fra mikrosociologiske forskningsprojekter, der involverer unge i risiko for eller allerede endt i hjemløshed. Eksemplerne beskriver møder mellem de unge og socialpædagogisk praksis, som leder til, at de unge trækker sig fra hjælpen. I vores artiklen, som workshoppen bygger på, undersøger vi, hvordan dette kan forstås ved hjælp af Niklas Luhmanns begreb om tillid. Her er det en væsentlig pointe, at der forud for 'afvisningen' af hjælpen ligger forskellige små hændelser, som de unge beskriver som kiks/misforståelser/fejl og som de unge ser i et tilgivende og tillidsfuldt lys. På et tidspunkt bliver kiks/misforståelse/fejl for meget for de unge, og tilliden svinger over i mistillid og de unge afviser hjælpen.

Workshop B: Hjælpens paradoks

Ved Lone Bæk Brønsted, lektor, ph.d. Københavns Professionshøjskole, Pædagoguddannelsen.

Denne workshop tager sit udgangspunkt i hjælperelationen mellem velfærdsarbejdere og borgere i udsatte positioner og i selve det at hjælpe. I workshoppen præsenterer jeg empiriske eksempler fra velfærdsarbejde med kriminalitetstruede børn og unge og velfærdsarbejde med anbragte børn for at beskrive, hvad der sker, når f.eks. pædagoger, socialrådgivere, lærere eller politibetjente rækker ud for at hjælpe. Gennem eksemplerne viser jeg, hvordan hjælperelationen (re)producerer et hierarki og fastholder asymmetriske roller, hvor velfærdsarbejderen formes som en, der kan udpege behov og sætte ind med hjælp, og barnet formes som en, der har brug for denne hjælp. Dette er hjælpens paradoks, nemlig at hjælpen skaber og fastholder et hierarki.

Hjælpens paradoks er en del af en hjælperelations DNA og dermed ikke noget, som den enkelte velfærdsarbejder umiddelbart kan slippe uden om eller ryste af sig. I workshoppen sætter eksemplerne billeder og ord på, hvad der gør velfærdsarbejde meningsfuldt, og hvad der kan gøre det vanskeligt at være i for den enkelte velfærdsarbejder. Dermed lægges op til en diskussion af følelser af at kunne gøre en forskel for det enkelte barn og oplevelser af, at de samme sociale problemer og omstændigheder omkring børnene opstår igen og igen.

Oplægget er baseret på et kapitel i bogen *Velfærdsarbejdets paradokser*, som er redigeret af Trine Øland. Kapitlet er *Hjælpens paradoks – Når velmenende velfærdsarbejde former og fastholder barnet på kanten*, skrevet af Lone Bæk Brønsted & Stine Thygesen.

Workshop C: Compassion-tilgang i arbejdet med socialt udsatte

Ved Louise Brask, Autoriseret Psykolog ved Kvindehuset og "På sporet".

Workshoppen præsenterer de basale udgangspunkter for at arbejde med medfølelse i mødet med borgere med svære psykosociale belastningsproblematikker. Der er gode grunde til at udsatte borgere kan have det svært med de systemer og de professionelle de møder. Oplægget er baseret på erfaringer med individuelt og socialt gruppearbejde i Kvindehuset i Aarhus og "På sporet" i Favrskov kommune. Med inspiration fra Compassion Focused Therapy (CFT) pointeres nogle væsentlige strategier til at få temperaturen ned og relationen op, før der overhovedet kan foregå forandring.

Workshop D: Relationsarbejde i gadeplansindsatser for mennesker i hjemløshed

Ved Christian Holm Ridder og Andreas Johansen, gadeplansmedarbejdere i Projekt Udenfor

Projekt Udenfor arbejder for at forbedre forholdene for 'samfundets absolut udstødte'.

Hovedparten af det sociale arbejde i Projekt Udenfor foregår på gaden, hvor der arbejdes på at få kontakt til mennesker i gadehjemløshed, der af forskellige årsager ikke selv rækker ud efter hjælp. Når Projekt Udenfors gadeplansarbejdere går på arbejde, knytter de sociale bånd til mennesker i hjemløshed, som lever alene og isoleret på kanten af samfundet. Relationen er derfor en håndsrekning ud af social isolation og et vigtigt fundament for at turde skabe positive forandringer i livet. I nogle tilfælde er det først, når der er skabt tillid, at det menneske, vi arbejder med, begynder at sætte ord på sine egne ønsker og drømme for

fremtiden. Derfor anses relationsarbejdet for at være en fagligt funderet kerneopgave i Projekt Udenfors sociale indsats.

På workshoppen vil du høre mere om relationsarbejdet med fokus på den opsøgende del af gadeplansindsatsen. Der vil være mulighed for stille spørgsmål og debattere relationsarbejde, opsøgende og kontaktskabende indsatser samt forholdene for mennesker i gadehjemløshed.

Workshop E: Vilde problemer og tam velfærd

Ved Mette Bladt, Redaktør på tidsskriftet: Social kritik.

Der er bred enighed om, at vi på samfundsniveau er stødt hovedet mod muren ift. at håndtere 'vilde problemer'. Det gælder megadagsordener som klimaet men også andre vigtige dagsordener som fx ulighed og marginalisering. Statistikker taler deres eget forstemmende sprog: børn og unge mistrives som aldrig før, alt for mange unge og unge voksne står udenfor uddannelse eller beskæftigelse, psykiatrien er overbelastet, hjemløsheden stiger. Både politisk, forskningsmæssigt og i praksis vil alle gerne handle - skabe forandring, men kompleksiteten har ramt et niveau hvor mange af de modeller for handling og forandring vi som samfund har til rådighed, ikke længere fungerer. Med erkendelsen af at vores model for forandring er i krise, bliver det tydeligere og tydeligere at der er behov for nye tiltag.

Et af de steder man kan udvikle nye forandringsmodeller, er der hvor velfærdsprofessionelle møder borgere. Men det er samtidig svært for velfærdsprofessionerne at vide, hvor man skal starte eller slutte når det er vilde problemer der skal håndteres. Indenfor det sociale og pædagogiske arbejde er der derfor behov for udvikling af nye og alternative velfærdsløsninger, nye metoder og ny faglighed der formår at håndtere vilde problemer.

Workshoppen vil med udgangspunktet i feltet marginaliserede unge diskutere og reflektere over hvilke nye veje vi som velfærdsprofessioner kan gå, når vi skal håndtere vilde problemer.

Workshop F: Fællesskab, udsathed og socialt arbejde

Ved Vibeke Bak Nielsen, lektor Institut for sociologi og socialt arbejde Aalborg universitet og Mia Arp Fallov, lektor Institut for sociologi og socialt arbejde Aalborg universitet.

Workshoppen tager udgangspunkt i ideerne om fællesskab som et grundelement der 'gør samfundet muligt'. Vi forsøger at indfange et flydende og svært begreb, der betragtes som et selvfølgelig gode og ideal i moderne samfund. Gennem eksemplariske nedslag i socialt arbejde tager vi temperaturen på fællesskabets former og sprækker i nutidens differentierede og individualiserede samfund, herunder hvad fællesskaber betyder for udsathed. Derved udfordres ideerne om, hvad socialt arbejde er eller bør være. Igennem 'fællesskab' som prisme udfordres begreber som trivsel, inklusion/eksklusion og solidaritet, der kunne være centrale aspekter for personer i udsatte positioner.

Vibeke Bak Nielsen og Mia Arp Fallov er medlemmer af forskningsgruppen SCOPAS, der arbejder på et særnummer af Tidsskriftet Social kritik med titlen Fællesskab, som udkommer i 2024.

Tilmelding:

Deltagelse i det faglige arrangement er gratis, og der serveres kaffe og the samt en bolle ved ankomsten. Frokost og evt. senere kaffe og kage skal købes i kantinen.

Tilmelding foregår på følgende link: <https://socialpaedagogik.dk/socialkonference-2023/>

Tilmeldingsfrist mandag d. 23/10.

Arrangører: FORSA, Dansk forening for socialpædagogik og Social kritik.

Tak til VIA University College